Informácie pre médiá
2018.04.23. Balassagyarmat

Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika-Maďarsko
Interreg V-A Slovakia-Hungary Cooperation Programme

SKHU/1601/1.1/175

Palóc – Hont – Podpoľanie: Rozvoj turisticky prístupných tematických trás so zameraním na spoločné kultúrne dedičstvo
Palócland – Hont – Podpolanie: visitor-friendly development of common cultural heritage thematic routes

Partneri v projekte:
- Palóc Út Kulturális Turisztikai Klaszter Egyesület (Hlavný partner projektu - HU)
- Vanyarc Községi Önkormányzat (HU)
- Hagyományos Értékek Megőrzéséért Alapítvány (HU)
- Slovenské národné múzeum (SK)
- Komunikačné centrum Detva, n.o. (SK)
- Obec Hrušov (SK)

Obdobie realizacie: 2018.01.01. – 2019.12.31.
Celková získaná podpora pre projekt: 1.301.386,91 EUR

Súhrn projektu:

V maďarsko- slovenskej pohraničnej oblasti podajú spoločný projekt: Združenie Palócút Turisztikai Klaszter, Podpolanie- DC Detva, Hagyományos Értékek Megőrzéséért Alapítvány, Slovenské národné múzeum, ďalej obce Hrušov a Vanyarc- Venarec. Našim spoločným cieľom je zlepšovať využívanie už existujúcich a nových turistických atrakcií, kulturných tradícií a prírodných hodnôt. Ďalším našim spoločným plánom je rozvíjanie a pripojenie tematických ciest, vytvorenie turistického balíčka pre rodiny s deťmi a vytvorenie k tomu potrebného organizačného systému. Naše ciele chceme realizovať v projekte s názvom „Palócföld - Hont - Podpol'anie - Hagyományőrző Tematikus Út"- „Palóc- Hont- Podpoľanie- Tradičná tematická cesta".

Cieľové skupiny:
1.) turisti, najmä návštevníci zo susedných krajín;
2.) obyvatelia oblasti.

Stanovené ciele- s ohľadom na zvýšenie atraktívnosti oblasti a na zvýšenie počtu návštevníkov o 10%:
- Investície s novými funkciami;
- Prieskum hodnôt, na základe ktorého;
- Vytvorenie kultúrno-tradičnej tematickej cesty

Tieto vylepšenia vytvoria aj nové zložky: - Workshopvy, putovné výstavy, vytvorenie aplikácií schopný umožňujúcich naplánovanie tematických chodníkov pre pešiu turistiku, cykloturistiku a automobilovej verzie, vytvorenie programových balíčkov na rozvoj a spájanie kultúrnych a prírodných hodnôt. Oblasť sa

obohatí novou stálou expozíciou, plánujeme organizovať 10 veľkých akcií/udalosti, vybudujeme 15 tradičných ihrísk, vytvoríme možnosť vypožičiavaniu bicyklov v dedinách, kde ešte chýbajú rodinné programy a atrakcie pre turistov. Našou spoločnou úlohou je sprístupniť pre trh už existujúci potenciál, vytvorenie nových ponúk a balíka ponúk. Ďalej plánujeme: spájanie udalostí, spoločné marketingové aktivity, vytvorenie nového spoločného dizajnu, online marketing, cestopisný film, vedecký výskum, vytvorenie informačných bodov, publikácie a výmenu vedomostí pri dopĺňaní projektu.

Palóc Út Kulturális Turisztikai Klaszter Egyesület
3100 Salgótarján, Rákóczi út 29. fszt. 5.

Celkový rozpočet projektového partnera: 365.531,40 EUR
Z toho zdroje ERDF: 310.701,69 EUR

Východiská, predstavenie združenia:

Združenie Palóc Út („Cesta Palócov") vzniklo prijatím jeho stanov zakladajúcimi členmi na prvom valnom zhromaždení dňa 11. marca 2005. Združenie sa v zmysle rozhodnutia valného zhromaždenia zo dňa 26. mája 2010 pretransformovalo do združenia Klaszter Egyesület.

Najdôležitejším cieľom združenia Klaszter Egyesület je podpora vzniku turistického produktu „Cesta Palócov", ďalej zabezpečenie jeho efektívneho fungovania a ďalšieho rozvoja, vrátane určenia jej cieľov a podpory ich splnenia.

Naše doterajšie činnosti a výsledky dosiahnuté v záujme našich domácich i zahraničných členov:

- V období od 1.9.2009 do 31.8.2011 – projekt HUSK/0801/1.3.1/0071 s názvom *Komplexný užívateľsky prístupný rozvoj „Cesty Palócov" – spoločnej tematickej trasy,* v rámci ktorého sme vytvorili a prevádzkovali galérie palócskych tradícií vhodných na prezentáciu tradičnej kultúry Palócov (na 9 lokalitách palócska galéria, na 20 lokalitách výstavná vitrína palócskej kultúry). Príprava spoločnej publikácie a spoločnej interaktívnej webovej stránky, tzv. „mapy hodnôt". *Získaná podpora: 820.677,86 EUR*
- Prevádzka e-predaja a marketingu na webovej stránke www.palocut.hu obnovenej za podpory projektu ÉMOP-2008-2.3.1-F. *Získaná podpora: 18.305.109,- Ft*
- V období od 1. júna 2001 do 30. septembra 2012 – Podpora medzinárodných vzťahov vytvorených v rámci projektu „Tematická sieť tematických ciest" s kódom 515463-EFC-1-2011-1-HU-EFC-NTT. *Rozpočet projektu: 37.246.556,- Ft*

Aktivity a výstupy projektu:

K splneniu programového cieľa priority Príroda a kultúra – Zvýšeniu atraktivity pohraničného regiónu a zvýšeniu počtu návštevníkov – vieme prispieť dosiahnutím nasledujúcich konkrétnych čiastkových cieľov:

1. Rozvoj a spájanie nových a existujúcich atrakcií prezentujúcich kultúrne tradície regiónu (napr. „tematické cesty kultúrnych tradícií"), vytvorenie udržateľného rodinného balíka služieb v cestovnom ruchu. Trasy rôznej dĺžky, líniové aj okružné, pre návštevníkov na bicykloch, peších alebo na aute. Zameranie ciest: pútnické cesty, hrady, Mikszáth, architektúra, prírodné hodnoty, gastronómia, ľudové remeslá.

- ponuka 20 nových tematických ciest na Ceste Palócov
- ponuka 20 programových balíkov na Ceste Palócov

2. Na podujatiach uskutočnených v regióne a v obciach propagujeme akcie a programy partnerského regiónu. Cieľom je vzbudenie záujmu o cezhraničnú spoluprácu a zvýšenie počtu návštevníkov regiónu.

- účasť na 10 podujatiach v rámci Cesty Palócov

3. Prezentovateľnosť nášho spoločného dedičstva a jeho zážitkové prežívanie by sme chceli podporiť aj vytvorením nových výstavných plôch a priradením nových funkcií k nim.

- vytvorenie 15 ľudových ihrísk u členov združenia Cesta Palócov

4. Naše zachované, resp. znovu objavené hodnoty by sme chceli znovu oživiť, obnovíme tradičné oblečenie, budovy, bicykle.

- obstaranie 15 dobových šiat s čipkou

5. Prezentovateľnosť našich hodnôt chceme zvýšiť aj obstaraním techniky a softvérov z 21. storočia.

- Tvorba online programu na výrobu čipky
- Obstaranie predmetov

6. Naše spoločné hodnoty máme záujem prezentovať popri tradičných marketingových nástrojoch aj online pomôckami. Vytvoríme spoločnú marketingovú stratégiu zapojením odborníkov cestovného ruchu z nášho regiónu.

- účasť na 5 turistických výstavách
- Príprava „múdrych" máp
- Príprava mobilnej aplikácie
- Mapa peších túr v náklade 5.000 ks
- Vydanie leporela v náklade 10.000 ks
- Vydanie publikácie v náklade 10.000 ks
- Príprava cestopisov zo „zeme Palócov"

7. V záujme propagácie a zvýšenia „predajnosti" nášho regiónu zorganizujeme spoločnú **študijnú cestu** pre novinárov.

Kontakty:
Bózvári József predseda, palocorszag@chello.hu
Encsi Renáta projektový manežerka, palocut@palocut.hu

Vanyarc Községi Önkormányzat
2688 Vanyarc, Veres Pálné út 54.

Celkový rozpočet projektového partnera: 289.310,54 EUR
Z toho zdroje ERDF: 245.913,95 EUR

Prezentácia:

Obecná samospráva Veňarec – ako partner projektu s troma turistickými investíciami sa zúčastňuje v cezhraničnom súbehu.

Veňarec sa nachádza na južnej časti Novohradskej župy, je slovenskou národnostnou dedinou a je aj zakladajúcim členom kultúrneho spolku: Palóc Út.

Z väčších obecných podujatí vyniká Haluškový festival (súťaž vo varení strapačiek), ktorý vychádza z tradície, rozširuje folklór a náročné remeselnícke výrobky regiónu. V tomto roku festival bude organizovaný 8-eho septembra už pätnásty krát.

So súčasným projektom sa uskutuční tá vedomá a dávna snahá, ktorá chce nahradiť nedostatky v turistike obce – a tak napr. okrem festivalu sa vytvorí permanentá možnosť prijatia hostí, zabezpečenia vhodných progamov alebo aj ponúkania „programových balíkov" pre navštevníkov po celý rok.

Aktivity a výstupy projektu:

1.) CELKOVÉ OBNOVENIE BUDOVY, KTORÁ BY DALA MIESTO PRE MÚZEUM POTKOVANÝCH VAJÍČOK A PRE VEREJNÚ REMESELNÍCKU DIELŇU – VYTVORENIE NA DVORE IHRISKO PRE ĽUDOVÉ HRY

Budovu stavali v rokoch 1930. Sú na ňom charakteristické znaky ľudovej architektúry. Plánujeme úplné vonkajšie a vnútorné obnovenie budovy. Pri zachovaní ľudového charakteru by sme chceli vytvoriť pomerne moderné podmienky predstavenia podkovaných vajíčok a zamestnaní remeselníckej dielne. S vybudavaním dvora sa umožňujú vonkajšie zamestnania a menšie podujatia.

2.) VNÚTORNÉ OBNOVENIE KÚRIE DESSEWFFYOVCOV

V budove po poštátnení fungovala základná škola, a od 1985 rokov sa tu umiestnila obecná a školská knižnica. Teraz knižnica sa presťahovala do kulturneho domu a kúria ostala prázdnou. Chceli by sme dať novú funkciu tejto historickej budove – doniesť sem stále aj putovné výstavy, organizovať osobitné hodiny, predstavenia pre žiakov a záujemcov. Návštevníci budú mať možnosť vidieť ukážky hodnôt slovenskej, a palócskej kultúry nášho regiónu.

3.) Obnovenie prírodnécho javiska a jeho okolia

Nad javisko by sme chceli robiť otvorenú konštrukciu strechy, ktorá by slúžila aj účastníkov aj hostí. Okolo javiska vytvoríme obkladaním nový kamenný priestor. Pri javisku už máme pekné ihrisko a ešte by sme chceli stavať nové trhovisko – ale to z iných zdrojov.
Tá celá úprava spolu by zabezpečila náročnejsie možnosti privítania hostí, návštevníkov.

Kontakty:
Hrncsjár Mihályné starosta, vanyarc@vanyarc.hu
Nedeliczki Teréz projektový menežerka, vanyarckonyvtar@gmail.com

---

Hagyományos Értékek Megőrzéséért Alapítvány
3245 Recsk, Kossuth út 118.

Celkový rozpočet projektového partnera: 126.981,20 EUR
Z toho zdroje ERDF: 107.934,02 EUR

Východiská, predstavenie organizácie:

Nadácia za zachovanie tradičných hodnôt (Hagyományos Értékek Megőrzéséért Alapítvány) založená v roku 2001 si vytýčila za svoje najdôležitejšie ciele ochranu, obnovu a rozvoj architektonického dedičstva a zachovaných nástrojov, organizáciu tvorivých dielní ľudových remesiel a kultúrno-turistických programov, prenos vedomostí z tradičných palócskych remesiel, organizáciu odborných programov, výstav a konferencií.

Výstavné centrá Hevesi Radics Kúria Kiállítóhely (v osobnom vlastníctve) a palócska galéria Recski Tájház Palóc Galéria a združením prevádzkované domy ľudových remesiel v obciach Mátraderecske a Bodony poskytujú vhodné odborné zázemie pre realizáciu našich úloh. Naša nadácia získala aplikovateľné poznatky a prax počas doterajších projektov a práve preto sa domnievame, že by sme tieto vedeli zúžitkovať v spoločnej práci.

Bohatstvo „zeme Palócov" v materiálnych a duševných hodnotách nielen hlásame, ale v spolupráci s „majstrami ľudových umení" a ľudových remeselníkov sa každodenne usilujeme o to, aby naše tradičné hodnoty spoznali návštevníci v čo najširšom okruhu a sami sa stali znalcami, resp. majstrami vedomostí nahromadených počas desaťročí, formujúcich našu budúcnosť a identitu.

Aktivity a výstupy projektu:

- Plánujeme vybudovať „Palócsku stodolu" v obci Mátraderecske, krytú budovu o veľkosti 5x8 m s drevenou konštrukciou a škridlovou strechou.
- Pri regionálnom múzeu v obci Recsk plánujeme vytvoriť priestory pre letnú tvorivú dielňu s altánkom.

Naša organizácia bude pokračovať v mimoškolských vzdelávacích aktivitách pre deti najmä v budúcej „Palócskej stodole" v obci Mátraderecske a v zrenovovanom vzdelávacom centre pri regionálnom múzeu v obci Recsk. Do tejto práce sa zapoja aj členovia tradičných ľudovoumeleckých súborov, resp. spolkov (Csillagvirág Népművészeti Egyesület, Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet). Plánujeme zorganizovať odborné krúžky a tábory pre deti a dospelých v tkaní, vyšívaní a umeleckej výrobe bábik. Naše plánované úlohy z najväčšej časti už počas roka 2018 splníme a tým dúfame, že v roku 2019 dokážeme poskytnúť priestory nášmu vzdelávaciemu programu pod záštitou projektu Csoóri Sándor.

Kontakty:
Báder Miklósné predseda správnej rady, heveshsz@t-online.hu

Slovenské národné múzeum
81036 Bratislava, Vajanského nábr. 2.

Celkový rozpočet projektového partnera: 320.127,65 EUR
Ebből ERDF forrás: 272.108,50 EUR

Východiská, predstavenie organizácie:

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku je súčasťou Slovenského národného múzea s celoštátnou pôsobnosťou. Zakladací dokument dostalo múzeum dňa 1-ho júla 2002.

Od 1-ho januára 2003 k múzeu boli priradené dve kultúrne pamätné miesta, a to Kaštieľ Imre Madácha v Dolnej Strehovej a Pamätný dom Kálmána Mikszátha v Sklabinej. Celková rekonštrukcia Kaštieľa Imre Madácha v Dolnej Strehovej prebiehala v rokoch 2010 až 2013 v rámci spoločného slovensko-maďarského projektu s názvom: „Spoločné dedičstvo: Madách". Maďarský partner obnovil k nemu patriace Literárne múzeum Madácha v obci Csesztve.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyznamenalo v roku 2014 rekonštrukciu kaštieľa s diplomom a odborný časopis „Pamiatky a múzeá" odovzdal cenu „Obnova roka" a získali sme aj prvý krát vypísané ocenenie „Cenu publika".

Následne sme pokračovali v aktivitách v oblasti ochrany pamiatkového fondu prostredníctvom prípravy rekonštrukčných prác parku kaštieľa.

Aktivity a výstupy projektu:
Obnovenie parku Kaštieľa Imre Madácha v Dolnej Strehovej.

Koncept navrhuje nový program pre park, ktorý je podporovaný architektonickými zásahmi a vytvorením nových funkcií.

Park je rozdelený na dve úplne oddelené časti budovami základnej školy, ktoré sú spojené parkovou cestou. Parková časť zámku slúži ako priestor pre príchod návštevníkov s reprezentatívnou a informačnou funkciou. Cesta ku kaštieľu je obnovená z bazaltových kociek. Priestor okolo kaštieľa premeníme na príjemnú, oddychovú zónu.
Park za základnou školou zostáva vo forme prirodzene vysadenej kompozície. Z hľadiska funkčnosti bola táto časť rozdelená na 3 zóny. Odporúčame rekreačné a kultúrne zóny medzi základnou školou a potokom, najmä pre návštevníkov a miestne deti.

Odporúčame vytvorenie zóny kultúrno-spoločenskej zóny za potokom. Je plánované vybudovanie amfiteátra, ktorého súčasťou bude pódium a k tomu patriaci malý záhradný domček.

Rekreačná a športová zóna znamená chodník, ktorý je založený na existujúcej parkovej dlažbe, doplnený novým chodníkom za domom, cez ktorý sa návštevníci dostanú do severnej časti parku s prekrásnym výhľadom na Pamätník Madácha a na celý obnovený park.

Pamätník Madácha

Hrobka sa nachádza v parku kaštieľa. Socha "Ádám" je dielom Alojza Rigeleho, Prešporského sochára. Pamätník bol postavený v roku 1936 a je súčasťou hrobky spisovateľa. Socha bola obnovená v roku 2013, ako súčasť nášho projektu. Práca a obnova pokračuje obnovou zvyšku pamätníka, základov a krypty. Tiež obnovíme chodník, ktorý vedie k pamätníku. Okolo pamätníka vytvoríme širší priestor.

Kontakty:
Jarábik Gabriella riaditeĺ, gabriela.jarabik@SNM.sk

Komunikačné centrum Detva, n.o.
96212 Detva, Námestie mieru 31.

Celkový rozpočet projektového partnera: 347.007,60 EUR

Z toho zdroje ERDF: 294.956,46 EUR

Prezentácia – Komunikačné Centrum Detva, n.o. (KC Detva, n.o.)

Komunikačné Centrum Detva, n.o. je nezisková organizácia, ktorá svoju činnosť realizuje od roku 2003 so zameraním na: informačné služby, podporu regionálneho rozvoja, ochrana a zachovanie duchovných a kultúrnych hodnôt, vzdelávacie aktivity.

Spoločný projekt Palócland – Hont – Podpoľanie, je pokračovaním aktivít organizácie.

Financovanie aktivít si zabezpečovalo KC vlastným úsilím, projektovou podporou – teda tvorba a realizácia projektov, podnikateľov, miest a obcí.

Ciele projektu :

- uchovanie hodnôt kultúrneho dedičstva svojrázneho regiónu Podpoľanie
- zatraktívniť ponuku cestovného ruchu o prvky kultúrneho dedičstva, kultúrne tradície, zaujímavosti, atrakcie, ktoré budú súčasťou tematickej trasy „Kultúrna cesta“

Aktivity a výstupy projektu:

V rámci zachovávania hodnôt kultúrneho dedičstva zmapujeme spôsob tradičného ľudového odievania, ľudovú architektúru a sakrálne pamiatky Výstupom budú 2 odborné dokumenty / štúdie, určené pre odbornú verejnosť. Širokej verejnosti sprístupníme hodnoty kultúrneho dedičstva prostredníctvom tvorby replík tradičných odevov – vyrobíme 30 ks replík ľudových krojov Podpoľania a tiež replík objektov ľudovej architektúry. Vytvoríme modely gazdovského domu, maštale s humnom a dreveničky so slamenou strechou.

Pre verejnosť budú zaujímavým výstupom dve prezentačné publikácie so zameraním na tradičné ľudové odievanie a ľudovú architektúru spolu so sakrálnymi pamiatkami. Profesionálne spracované fotoknihy sprístupnia informácie hodnôt regiónu obyvateľom aj návštevníkom.

Ponuku cestovného ruchu v Podpoľaní rozšírime o produkt Kultúrna cesta - v rámci projektu sa spracuje ideový a marketingový návrh vedenia Kultúrnej cesty, ktorá bude spájať a upozorňovať na zaujímavosti, podujatia, služby pre návštevníkov. Zaujímavé miesta označíme informačnými tabuľami. Kultúrnu cestu ozvláštnime požičovňou historických bicyklov, ktoré zrekonštruujeme v rámci projektu. Súčasťou Kultúrnej

cesty budú zaujímavé podujatia, v rámci projektu zrealizujeme spoločný slovensko-maďarský dvor počas folklórneho festivalu Folklórne slávnosti pod Poľanou, zorganizujeme módnu prehliadku , kde predvedieme tradičné aj moderné odevy s tradičnými motívmi. Zrealizujeme výstavu replík ľudových odev, ktorá bude putovná.

Kontakty:
Elena Jankovičová predseda, ela@cyklo.sk

Obec Hrušov
99142 Hrušov, 526.

Celkový rozpočet projektového partnera: 82.085,05 EUR
Z toho zdroje ERDF: 69.772,29 EUR

Východiská, predstavenie organizácie:

Obec Hrušov je nositeľom ľudovej kultúry a vidieckeho spôsobu života na juhu stredného Slovenska v okrese Veľký Krtíš. Je geograficky odľahlým sídlom s lazníckym charakterom osídlenia. V roku 2003 získala obec titul „Dedina roka 2003“. Organizácie a spolky v obci Hrušov sú prepojené väzbami a každý z nich má nezastupiteľné miesto, čoho výsledkom je veľmi silná komunita. Dôkazom toho je i organizovanie festivalu Hontianska paráda, ktorý sa stal jeden z najvyhľadávanejších a diváckych najpríťažlivejších folklórnych festivalov na Slovensku.

Hontianska paráda je vrcholným podujatím a prezentáciou obce Hrušov, ale zároveň i vrcholným prezentačným podujatím ľudovej tradičnej kultúry Hontu. Dáva návštevníkom do povedomia bohaté kultúrne tradície nášho ľudu a to nielen tým, že predstavuje ľudovú kultúru javiskovou formou. Predovšetkým však chce návštevníkom priblížiť to, z čoho kultúrne dedičstvo pramení.

Festival Hontianska paráda a aktivity naväzujúce na tento festival sú vkladom obce Hrušov ako partnera projektu pre spoločný projekt s názvom Palócföld - Hont - Podpol'anie: Közös hagyományőrző tematikus út kialakítása és látogatóbarát fejlesztése.

Aktivity a výstupy projektu:

Cieľom projektu je zvýšenie návštevnosti na festivale Hontianska paráda a jeho propagácia nielen na Slovensku ale i v zahraničí. Pre splnenie tohto cieľa budú zrealizované nové marketingové činnosti. Pre úspešnú realizáciu festivalu je potrebné i zrealizovanie údržby budov, ktoré sú využívané na tento účel a to amfiteátra, ľudového domu a **kultúrneho domu.** Údržbou budov sa vytvoria lepšie podmienky pre organizátorov i návštevníkov.

Ďalším cieľom projektu je i vydanie publikácie v rámci uchovávania tradičnej ľudovej kultúry obce Hrušov.

Kontakty:
Pavel Bendik starosta, starosta@hrusov.sk
Mária Augustínová, maria.augustinova@hrusov.sk